

RUCH NATURALNY I WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM W 2011 ROKU ¹

Od połowy lat dziewięćdziesiątych z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności województwa lubelskiego i według „Prognozy ludności na lata 2008 - 2035” opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie tendencja ta będzie się nadal utrzymywała.

Na stan i strukturę ludności według płci, wieku i stanu cywilnego decydujący wpływ mają zjawiska demograficzne określane jako **ruch naturalny i wędrówkowy ludności**, czyli fakty zawierania i rozwiązywania związków małżeńskich, urodzenia i zgony oraz migracje – zmiana stałego lub czasowego miejsca zamieszkania.

Tabl. 2. Ruch naturalny ludności

Wyszczególnienie	2000	2010	2011
Małżeństwa	12561	13302	12150
na 1000 ludności	5,67	6,16	5,64
Rozwody	1712	2483	2806
na 1000 ludności	0,77	1,15	1,30
Separacje	35	150	130
na 100 tys. ludności	1,58	6,95	6,04
Urodzenia żywe	23111	22635	21363
na 1000 ludności	10,42	10,48	9,92
Zgony	23228	23037	22981
na 1000 ludności	10,48	10,67	10,67
Zgony niemowląt	185	106	95
na 1000 urodzeń żywych	8,00	4,68	4,45
Przyrost naturalny	-117	-402	-1618
na 1000 ludności	-0,05	-0,19	-0,75
Współczynniki:			
dziśności ogólnej	1,502	1,384	1,307
reprodukcji brutto	0,722	0,667	0,636
dynamiki demograficznej	0,995	0,983	0,930

¹ Wskaźniki za 2011 rok liczone na 1000 ludności mają charakter tymczasowy

MAŁŻEŃSTWA

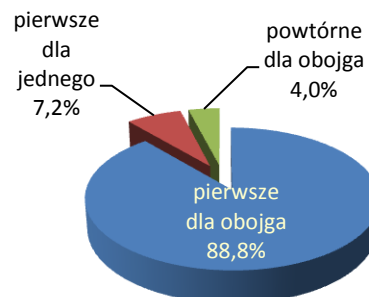
W 2011 roku zawarto 12150 związków małżeńskich, tj. o 8,7% mniej niż przed rokiem i o 3,3% mniej niż w 2000 roku. W miastach liczba małżeństw zmalała o 9,2%, zaś na wsi o 8,2%. Ponad połowę małżeństw (55,4%), podobnie jak w poprzednim roku, zarejestrowano na wsi.

Na 1000 ludności przypadało 5,64 nowo zawartych małżeństw, przed rokiem 6,16, a w 2000 roku 5,67. Współczynnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami, i tak najwyższe wartości przyjął w powiecie parczewskim (7,10‰), łączyńskim (7,07‰) oraz łukowskim (6,92‰), zaś najniższe w powiecie lubelskim (4,95‰) i w mieście Lublinie (5,09‰).

Małżeństwa wyznaniowe zawarte w kościołach lub związkach wyznaniowych i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego, stanowiły 71,5% wszystkich małżeństw zawartych w 2011 roku (przed rokiem 74,2%).

Z roku na rok zwiększa się wiek osób zawierających związki małżeńskie. W 2011 roku wiek środkowy (mediana) zawierania małżeństw wyniósł dla mężczyzn 27,7 lat, a dla kobiet 25,7 lat. W porównaniu do 2000 roku zarówno pan młody jak i panna młoda byli starsi o ponad 2 lata.

Małżeństwa pierwsze i powtórne zawarte w 2011 r.

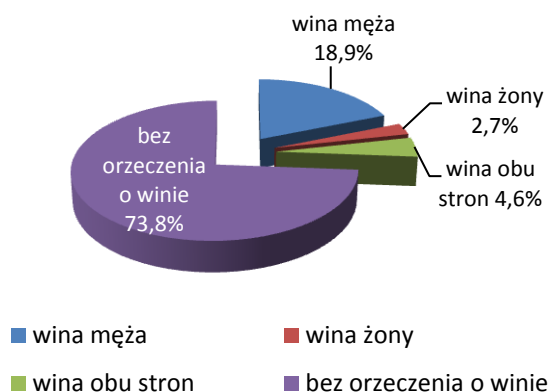

SEPARACJE I ROZWODY

W 2011 roku w województwie lubelskim rozwiodło się 2806 par małżeńskich, tj. o 13,0% więcej niż w 2010 roku. W miastach liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była wyższa (64,2% wszystkich rozwodów) niż na wsi (35,8%). Współczynnik rozwodów w porównaniu do

poprzedniego roku zmniejszył się o 0,15 pkt i wyniósł 1,30‰, przy czym w miastach osiągnął poziom 1,82‰, a na wsi 0,87‰.

Rozwody orzeczone prawomocnie według winy stron w 2010 r.

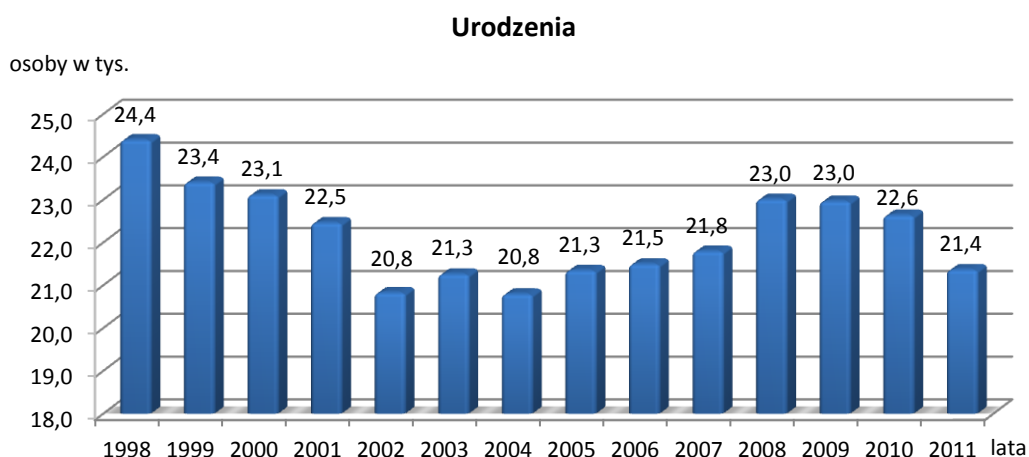
Większość prawomocnie orzeczonych rozwodów była z powodztwa wniesionego przez żonę (67,5% ogółu rozwodów). Najczęstsze przyczyny rozwodów to: niezgodność charakterów (29,7% ogółu rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (25,0%) oraz nadużywanie alkoholu (23,1%). Wśród rozwiedzionych małżeństw 56,8% posiadało

dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powieżał obojga rodzicom (59,8% rozwodów małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu), następnie matce (36,6%) oraz ojcu (2,4%).

W 2011 roku w województwie lubelskim orzeczono 130 separacji, o 13,3% mniej niż przed rokiem. Współczynnik separacji (liczba separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) w porównaniu do poprzedniego roku zmniejszył się o 0,9 pkt i wyniósł 6,0, przy czym w miastach 8,5 a na wsi 4,0.

URODZENIA

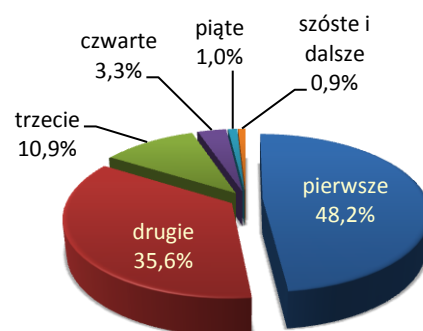
W 2011 roku zarejestrowano 21363 urodzenia żywe, tj. o 5,6% mniej niż w poprzednim roku oraz o 7,6% mniej niż w 2000 roku. Na wsi odnotowano 55,4% ogółu urodzeń żywych (przed rokiem 54,6%). Wśród noworodków ponad połowę (51,3%) stanowili chłopcy.

Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności) w stosunku do poprzedniego roku zmalał o 0,56 pkt, a w porównaniu do 2000 roku o 0,50 pkt i wyniósł 9,92‰. W miastach, podobnie jak w 2010 roku, osiągnął niższy poziom (9,60‰) niż na wsi (10,20‰). Największe natężenie urodzeń odnotowano w powiatach: łukowskim (11,93‰), łęczyńskim (11,45‰), lubartowskim (11,31‰) oraz radzyńskim (11,19‰), natomiast najmniejsze w mieście Zamościu (8,34‰), w powiecie krasnostawskim (8,44‰) oraz chełmskim (8,45‰).

W minionym roku 85,1% dzieci urodziło się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie, w stosunku do 2000 roku odnotowano spadek o 6,3 pkt proc. Jednocześnie z roku na rok systematycznie rośnie udział urodzeń pozamałżeńskich. W 2011 roku ze związków pozamałżeńskich urodziło się 14,9% dzieci, wobec 8,6% w 2000 roku.

Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka u matki w 2011 r.

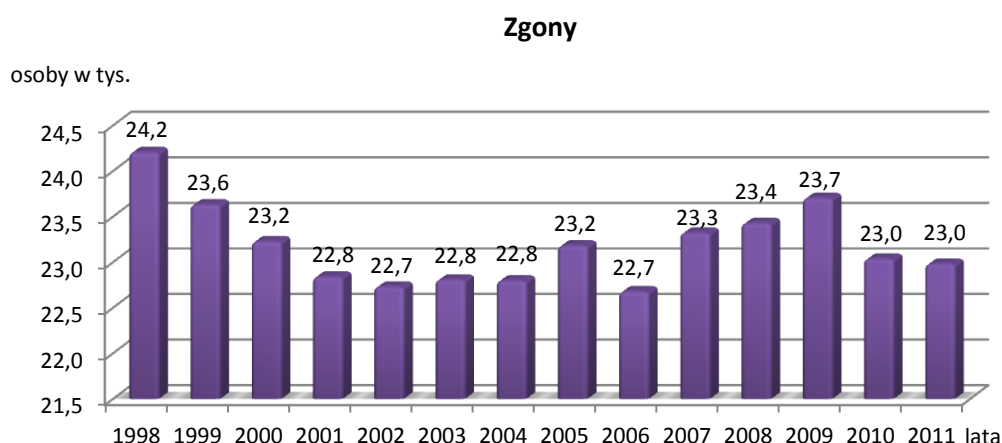

Statystyczna mieszkanka województwa lubelskiego, która urodziła dziecko w 2011 roku miała 28,6 lat wobec 26,5 w 2000 roku, przy czym pierwsze dziecko kobiety najczęściej rodziły mając 26,5 lat, a w 2000 roku 23,7.

Utrzymujący się od lat niski poziom urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2011 roku współczynnik dzietności określający liczbę dzieci, którą urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) wyniósł 1,31 wobec 1,38 przed rokiem i 1,50 w 2000 roku. Najbardziej korzystną sytuację demograficzną określa współczynnik dzietności kształtujący się na poziomie 2,10 - 2,15.

ZGONY

Województwo lubelskie charakteryzuje się wysokim poziomem umieralności. W 2011 roku zmarło 22981 mieszkańców, tj. o 0,2% mniej niż przed rokiem i o 1,1% mniej niż w 2000 roku. Na wsi odnotowano 61,5% ogółu zgonów. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 53,0% (przed rokiem 53,4%).

Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców) utrzymał się na poziomie ubiegłego roku i wyniósł 10,67‰, ale był wyższy od uzyskanego w 2000 roku, który wyniósł 10,48‰. Podobnie jak w ubiegłym roku w miastach był niższy (8,92‰) niż na wsi (12,17‰). Wykazywał on duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami. Najwyższe wartości współczynnik zgonów przyjął w powiecie krasnostawskim (13,48‰) i chełmskim (12,59‰), natomiast najniższe wartości odnotowano w mieście Biała Podlaska (7,14‰) oraz w Zamościu (7,56‰).

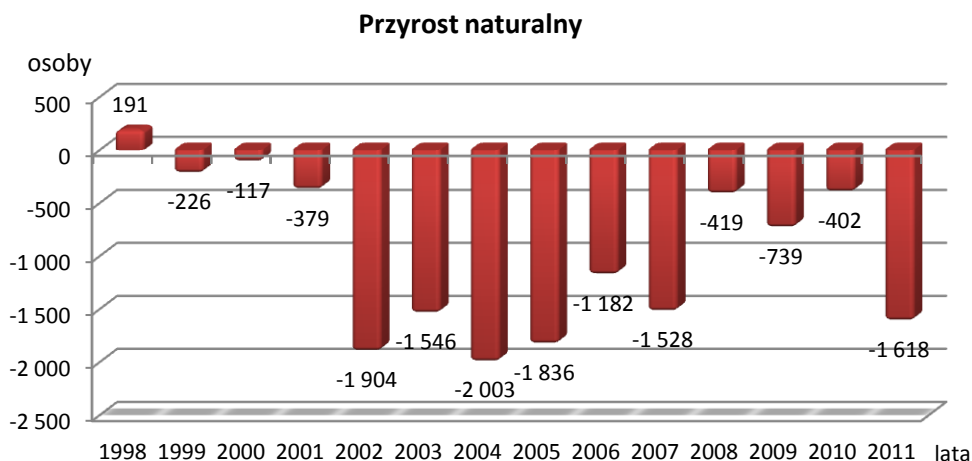
W 2010 roku głównymi przyczynami zgonów były choroby układu krążenia (51,5% ogółu zgonów i choroby nowotworowe (21,2%). Mężczyźni częściej niż kobiety umierają z powodu chorób nowotworowych (na 100 tys. mężczyzn 273 zmarło z powodu choroby nowotworowej, a kobiet 183), natomiast kobiety na choroby układu krążenia (na 100 tys. kobiet zmarło 577, a mężczyzn 519).

Umieralność niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia) wykazywała tendencję malejącą. W 2011 roku zarejestrowano 95 zgonów niemowląt, tj. o 10,4% mniej niż w poprzednim roku i o 48,6 % mniej niż w 2000 roku. Na wsi umieralność niemowląt była wyższa niż w miastach (56,8% ogółu zgonów niemowląt). Współczynnik zgonów niemowląt (liczba zgonów niemowląt przypadająca na 1000 urodzeń żywych) w stosunku do ubiegłego roku zmalał o 0,23 pkt, a w porównaniu z 2000 rokiem zmalał o 3,55 pkt i osiągnął poziom 4,45‰, przy czym w miastach – 4,30‰, a na wsi – 4,56‰.

Powyższe zmiany w liczbie urodzeń i zgonów spowodowały zmniejszenie **współczynnika dynamiki demograficznej**. W 2011 r. na 1 zgon przypadało 0,930 urodzeń wobec 0,983 przed rokiem i 0,995 w 2000 roku. W miastach podobnie jak w ubiegłym roku był on dużo korzystniejszy (1,077) niż na wsi (0,837).

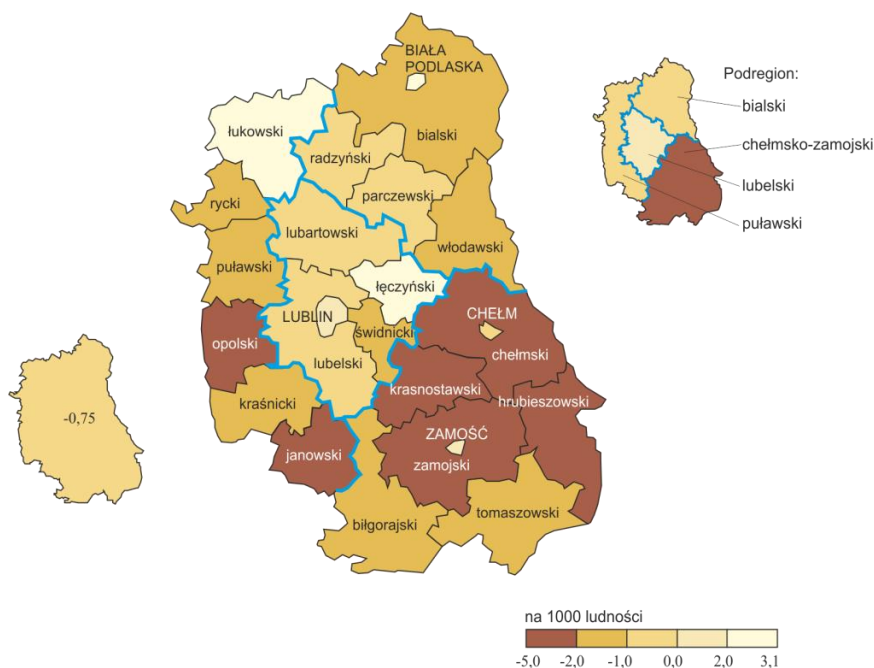
PRZYROST NATURALNY

Jednym z głównych czynników decydujących o liczbie ludności jest przyrost naturalny, który stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów.

W minionym roku po raz kolejny w województwie lubelskim odnotowano ujemny przyrost naturalny, w wyniku którego liczba mieszkańców zmalała o 1618 osób (przed rokiem zmalała o 402 osoby, a w 2000 roku o 117). Podobnie jak w 2010 roku, w miastach odnotowano dodatni przyrost naturalny (679 osób), natomiast na wsi ujemny (-2297). Współczynnik przyrostu naturalnego zmalał w stosunku do ubiegłego roku o 0,56 pkt, a w porównaniu z 2000 roku o 0,70 pkt i wyniósł -0,75‰, przy czym w miastach ukształtował się na poziomie 0,68‰, a na wsi -1,98‰ (przed rokiem w miastach 1,45‰, a na wsi -1,59‰).

PRZYROST NATURALNY W 2011 R.

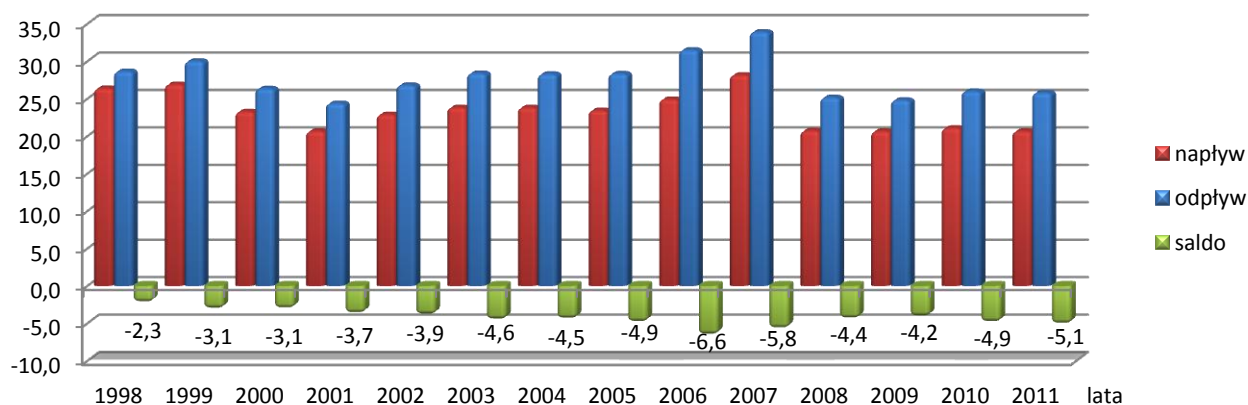
Największy (dodatni) przyrost naturalny liczony na 1000 mieszkańców wystąpił w powiecie łęczyńskim (3,10), w mieście Biała Podlaska (2,94) oraz w powiecie łukowskim (2,26). Najmniejszy przyrost odnotowano w powiatach: krasnostawskim (-5,04), hrubieszowskim (-3,35) oraz zamojskim (-2,84).

RUCH WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub spadku liczby ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje.

Migracje stałe

osoby w tys.

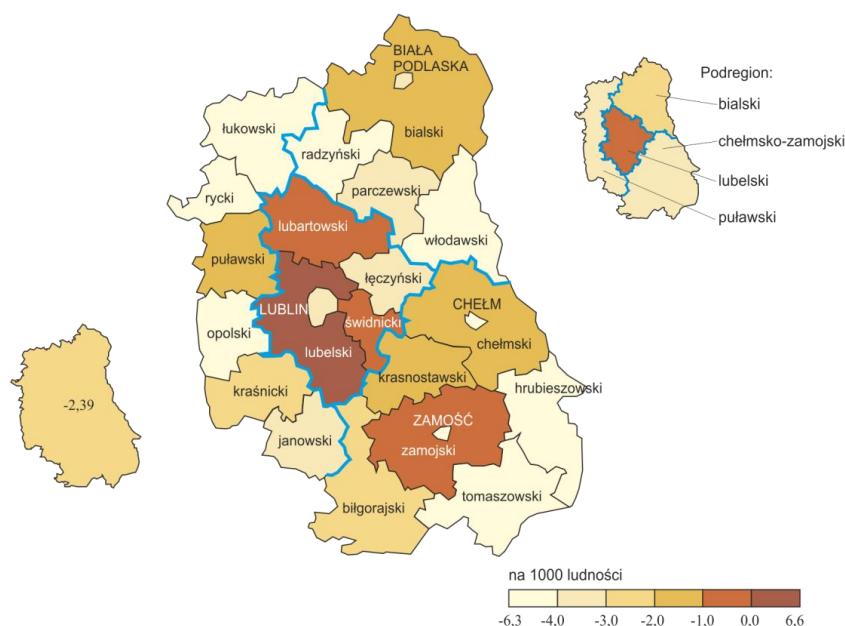
Województwo lubelskie należy do regionów odpływowych, oznacza to, że więcej osób wyjeżdża z terenu województwa na stałe do innych miejscowości zarówno w kraju jak i zagranicę niż przyjeżdża.

Tabl. 3. **Ruch wędrowniczy ludności na pobyt stały**

Wyszczególnienie	2000	2010	2011
Migracje wewnętrzne:			
napływ.....	23107	20650	20235
odpływ.....	26076	25517	25195
Migracje zagraniczne:			
imigracja	147	421	407
emigracja.....	260	459	583
Saldo migracji ogółem	-3082	-4905	-5136
Saldo migracji na 1000 ludności:			
ogółem.....	-1,39	-2,27	-2,39
zagranicznej.....	-0,05	-0,02	-0,08

W wyniku migracji stałych liczba mieszkańców województwa lubelskiego w 2011 roku zmniejszyła się o 5136 osób, natomiast przed rokiem o 4905 osoby, a w 2000 roku o 3082. W miastach było 4540 mieszkańców, a na wsi 596 osób. Współczynnik migracji ogółem osiągnął wartość -2,39‰ wobec -2,27‰ sprzed roku i -1,39 w 2000 roku. Saldo migracji zagranicznych przyjęło ujemną wartość i wyniosło -0,08‰ wobec -0,02‰ sprzed roku i -0,05 w 2000 roku.

SALDO MIGRACJI W 2011 R.

Największy ubytek ludności na 1000 mieszkańców wystąpił w powiecie hrubieszowskim (6,34 osób), ryckim (6,01) i łukowskim (5,04). Przyrost mieszkańców odnotowano tylko w powiecie lubelskim (6,62 osoby).

W 2011 roku z powodu wyjazdu na stałe za granicę województwo lubelskie opuściło 583 mieszkańców, natomiast przybyło z zagranicy na stałe 407 osób. Najwięcej osób wyemigrowało do Wielkiej Brytanii (29,7%), Niemiec (17,7%) oraz Stanów Zjednoczonych (8,1%). Wśród imigrantów najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które przybyły z Wielkiej Brytanii (38,6%), Stanów Zjednoczonych (9,1%) oraz Niemiec (8,1%).

Tabl. 5 **RUCH NATURALNY I WĘDRÓWKOWY LUDNOŚCI W 2011 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony		Przyrost naturalny	Saldo migracji stałej	Saldo migracji zewnętrznej
			ogółem	w tym niemowląt			
WOJEWÓDZTWO	12150	21363	22981	95	-1618	-5136	-176
Podregion bialski	1857	3256	3368	13	-112	-914	-18
Powiaty:							
bialski	623	1194	1374	5	-180	-128	-11
parczewski	257	390	419	3	-29	-140	-2
radzyński	372	685	702	4	-17	-250	-1
włodawski	261	411	465	-	-54	-177	-3
Miasta na prawach powiatu:							
Biała Podlaska	344	576	408	1	168	-219	-1
Podregion chełmsko-zamojski	3628	5933	7285	26	-1352	-2048	35
Powiaty:							
biłgorajski	582	974	1101	6	-127	-248	4
chełmski	442	814	999	1	-185	-155	6
hrubieszowski	419	601	827	2	-226	-427	-1
krasnostawski	349	569	909	4	-340	-96	9
tomaszowski	547	843	1013	8	-170	-398	-4
zamojski	570	1019	1331	3	-312	-78	14
Miasta na prawach powiatu:							
Chełm	380	566	609	1	-43	-318	16
Zamość	339	547	496	1	51	-328	-9
Podregion lubelski	3790	7318	7080	34	238	-426	-118
Powiaty:							
lubartowski	515	1021	1044	6	-23	-69	13
lubelski	724	1493	1518	2	-25	969	-
łęczyński	406	658	480	6	178	-200	-19
świdnicki	409	675	775	3	-100	-2	-53
Miasta na prawach powiatu							
Lublin	1736	3471	3263	17	208	-1124	-59
Podregion puławski	2875	4856	5248	22	-392	-1748	-75
Powiaty:							
janowski	287	440	545	2	-105	-162	-
kraśnicki	510	900	1028	2	-128	-246	-22
łukowski	750	1293	1048	5	245	-546	-4
opolski	363	620	755	6	-135	-265	-27
puławski	600	1053	1211	7	-158	-181	-22
rycki	365	550	661	-	-111	-348	-